

Nebeské království: Pozvání na hostinu

Už od starých dob chápala církev adventní čas jako období, v níž jí znovu mohou a mají vyniknout motivy Božích slibů a naděje, že se Kristus vrátí, že přijde ve své slávě. Období Adventu je časem důvěry v Boží zaslíbení, časem, který nám má zvláštním způsobem připomínat, že jako Kristovi následovníci očekáváme Boží království. Že vyhlížíme návrat Krále a s ním i příchod plnosti Jeho vlády.

V následujících třech nedělích se proto s pomocí tří podobenství podíváme na tři různé rysy, které Boží království nese a s nimiž se v životě v tomto čase musíme učit počítat a trpělivě s nimi žít. Ježíš těmi fiktivními minipříběhy odkrývá povahu království, dává alespoň letmo zakusit jeho chuť a cítit jeho vůni. A zároveň před své posluchače, a tedy i nás, obvykle klade nějakou výzvu. Výzvu poměrně ostrou a volající k tomu, abychom zaujali určitý postoj, změnili své smýšlení.

Leckdy, vlastně skoro vždy, tou výzvou je v jistém smyslu už samo to podobenství. Často má podobu určité hádanky. Jeho význam nebývá patrný na první poslech či přečtení. A to ani tehdy, když – jak Ježíš říká – člověk má uši k slyšení. Podobenství nás vedou pod povrch, na hloubku, vyžadují přemýšlení. Vyžadují ochotu slyšet víc než jednoduché odpovědi. A v tom jsou i skvělou průpravou pro život, který

žijeme. Jsme obklopeni spoustou složitých problémů, stojíme často v nesnadných situacích a řešíme nesnadná dilemata. Nejen ta současná situace pandemie, ale koneckonců náš život jako takový, nás staví před složité a někdy i bolestné otázky. Ježíš nás svými podobenstvími učí přemýšlet. Konfrontuje naše zakořeněné a navyklé představy o tom, jak věci jsou a jak mají být. Prověřuje, někdy až nemilosrdně, naše naučené odpovědi a náboženské fráze, které umíme vyslovovat, ale už nad nimi nepřemýšlíme. Nutí nás přemýšlet o významu a obsahu slov, jež i rádi používáme, u nichž už ale nikdo neví, co vlastně znamenají. Učí nás nespokojit se s povrchními a jednoduchými odpověďmi, které nám nabízejí ti, co potřebují, abychom věci neřešili a odkývali jim, co chtějí.

Naslouchat Ježíši a učit se u něj je tedy velmi nebezpečné podnikání. Když vezmeme Jeho slova s věřící pokorou, když je vezmeme vážně a s ochotnou dát se nově oslovit, nikdy tak docela nevíme, co všechno se v našem životě začne měnit. Co se začne měnit, když v něm bude nebeského království, Boží vlády víc. Podobenství dnešní před nás klade nádherné pozvání. A staví nás před volbu, jak na ně odpovíme.

1. Pozvání na úžasnou hostinu

Začátek podobenství, toho dnešního minipříběhu, je vlastně krásný a pozitivní. O to víc však míří k pointě, která je velmi dramatická a vcelku vzato ostře konfrontační. Kdybychom si

všimli předchozího kontextu, závěru předchozí kapitoly, bylo by nám zřejmé, že ani není divu, že Ježíšovo podobenství obsahuje tak vyostřené momenty. Začátek kapitoly dosl. zní: *Ježíš jim odpověděl (odpověděv jim)...* Odpovídá farizeům a velekněžím, tedy židovským náboženským vůdcům, a nejen na nějaký jejich názorový nesouhlas. *Chtěli se ho zmocnit*, čteme tam. Dnešní podobenství je tedy Pánova reakce na snahu ho zatknout a učinit s ním krátký proces.

Podobenství ale tedy začíná lákavě, zaujme tím, že mluví o žádoucí a oceňované skutečnosti, která obvykle vzbuzuje zájem a upoutává pozornost lidí. Mluví o události, která obvykle má dopad na životy všech, nestane se, že by ji někdo nezaznamenal. I když se jí většina zúčastnit nemůže, asi každý by si přál na ní být. Být na ni pozván. Chystá se vznešená a vzácná příležitost. Jeden král vystrojl svatbu svému synu. A připravil ji opravdu velkolepě a velkoryse. Býčci, vykrmená telata... Všeho bude dostatek, skvělá hostina. Král, který žení svého syna, je zjevně štědrý hostitel. A vysílá i svoje služebníky, aby hostům na svatbu doručili pozvání. Pozvání na svatbu syna jejich krále. Čteme tu, že služebníci jsou s pozváním vysláni dokonce dvakrát – ale podle toho, co o orientálních hostinách víme, bylo dvojí pozvání běžné. Sice podobenství již při prvním pozvání signalizuje neochotu pozvaných přijít, ale ještě to nedávají

najevo. Jak správněji překládá B21 – úkolem služebníků v onom prvním kole bylo doručit pozvání, svolat hosty. Teprve druhé pozvání má za úkol hosty uvést na samotnou hostinu.

S královstvím nebeským, říká Ježíš, je to jako s tímto králem. A se svatbou, kterou uchystal. Královský otec je štědrý hostitel a štědře k této slavnosti zve. Bude to skvělá hostina. A je to vzácné a úchvatné pozvání. *Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu*, má napsat Jan v 19.kapitole knihy Zjevení, když slyší chvalozpěv, který oslavuje moment, kdy se Pán Bůh všemohoucí ujal vlády a když přišel den Beránkovy svatby. Vrchol a cíl celých dějin.

2. Když jsou jiné věci důležitější

Jenže, to zdaleka není všechno, co podobenství o nebeském království říká. Přichází vlastně klíčový, ale šokující moment. Pozvaní hosté se rozhodli, že pozvánku nepřijmou.

Přesněji řečeno, ti pozvaní se rozdělili do dvou skupin. První z nich jako by nabídku ani moc neřešili. Nedbají na to, že se koná velkolepá svatba, a nedbají na to, že oni jsou na ni pozváni. A to dokonce samotným králem. Jeden odešel na své pole, jeden za svým obchodem. Působí to až neuvěřitelně a absurdně. Král, již podruhé, posílá posly, aby potvrdili pozvání – ale oslovení to neřeší. Jdou za tím, co se jim v tu chvíli zdá jako důležitější. Dávají přednost tomu, co vnímají jako svou prioritu. Nepřipustí, aby jim ani tak skvělá pozvánka

překazila jejich původní plány. Nejde tu pochopitelně o to, že by práce na poli nebo obchod byly nějak špatné. Ale pokud je pozvaní vnímají jako důležitější než pozvánku na svatbu, bude to mít jen jeden, ale za to zcela jasný důsledek: Budou mít pole nebo obchod, ale připraví se tak o hostinu. Je to volba buď, anebo: Oni zvolili svoje starosti, svoje priority, to, na čem jim nejvíc záleželo. A připravili se tak o Boží království.

Farizeové a velekněží odmítali pozvání, jež Ježíš zvěstoval a do nějž zval všechny lidi. Odmítli Ježíše samotného, Krále království, a tak jim království zůstává uzavřeno.

Jako pozvaní v podobenství. Nedbali na pozvánku – a král nijak nedbá o ně. Koneckonců, když to domyslíme – tím, že pozvaní dávají najevo, že jiné věci jsou pro ně důležitější, říkají nejen to, že svatba samotná pro ně není důležitá, ale také, že sám král pro ně není tak důležitý. Je to nejen volba místa a času, kde stráví pár dní. Je to i vyjádření vztahu ke králi samotnému: Je tu něco, co je pro mě důležitější. Co je pro mě víc než ty, králi. Asi není třeba to víc rozvádět. Možná že leckdo z nás má i podobnou osobní zkušenost. Někoho jste pozvali – ať už na svatbu nebo něco jiného – a dotyčný se vám omluvil kvůli něčemu, u čeho jste si jen mohli říct: No, když je to důležitější... Tak to ale v životě dost je. Náš každodenní život je volba. Volba určitých priorit. Toho, co je důležitější. Ale málokdy se ty priority týkají jen samotných

činností. Priority i naše volby se často týkají i našich vztahů. Když volím tu nebo onu činnost, často s tím také chtě nechtě priorizuji i určitý vztah. Když zpěvák Vladimír Mišík v roce 2013 odmítl převzít státní vyznamenání z rukou současného prezidenta, vyjádřil tím svůj postoj vůči němu a jeho jednání.

Možná, že když přemýšlíme v rozměrech každodenního života, svých každodenních voleb oněch priorit, může nám připadat, že řešit věčné nebeské království je poněkud abstraktní. Ale připomeňme si, co jsme říkali již několikrát. Nebeské království je v Ježíši Kristu již mezi námi. Již nyní působí v tomto světě. Ještě ne plně a ne dokonale, ale již nyní si získává vládu v životech těch, kteří uvěřili evangeliu. Co kdybychom v těch našich rozhodováních, ve volbách priorit, s modlitbou přemýšleli, co je v tom Boží vůle pro nás? Co je víc jaksi v zákrytu s Božím královstvím a jeho principy? Proto se modlíme i modlitbu Páně... Vždyť když ji vezmeme vážně a s poslušnou vírou, pak Bůh začne odpovídat. A my půjdeme cestou království, cestou Boží vlády. A to bude znamenat, že skrze nás poroste nebeské království v tomto světě. Zakusíme a mnozí s námi moc jeho lásky, pravdy, krásy a dobra. *Hledejte nejdřív Boží království...*

Ježíš ale v podobenství ještě jmenuje druhou skupinu těch, co pozvání na hostinu odmítli. Ti nereagují lhostejností, ale agresivně. Královy posly pochytili, potupně ztýrali a umučili.

Tady Ježíš celkem zřetelně naráží na to, co se v minulosti často dělo ze strany mocných proroků, kteří Izrael volali zpět pod Boží vládu. A farizeům asi i dochází, že to říká proti nim – vždyť i Jeho se chtějí zmocnit, aby s ním naložili stejně. Podobenství je v tom přímé. Nejsou na místě iluze – vrahy a vzbuřence proti králově vládě stihne spravedlivý trest.

Toto dvojí odmítnutí pozvání na hostinu – ignorantské i násilné – ale nemůže krále odradit od toho, aby svatbu pro svého syna uspořádal. Hostina se i tak bude konat. Když se ti, co byli původně pozváni, vlastně sami vyloučili, budou pozváni jiní hosté. Služebníci mají jít a přivést, koho najdou. A tak se svatební síň naplní stolovníky nejrůznějšího druhu, zjevně i těmi, které by tam nikdo nečekal. Tito noví hosté, ale sami nejsou nějak lepší než ti předchozí pozvaní. Služebníci shromáždili všechny, zlé i dobré. Je to podobné jako v podobenství o rybářské síti nebo o pleveli mezi pšenicí. Až do konečného rozuzlení hostina–království zahrnuje všechny.

3. Být oblečen na svatbu

Tím podobenství ale nekončí (nový nadpis v ČEP je zavádějící). Je tu ještě finální zápleтка a vyostření situace. Král, který nechal sežvat nové hosty, přichází mezi stolovníky – a prakticky ihned spatří člověka, který není oblečen na svatbu. Nevíme, jak mělo to náležité oděnění vypadat, ale zatímco ostatní vhodně oblečení jsou, tento host není. Někteří

vykladači nabízejí vysvětlení, že v tehdejších dobách slavnostní oděv hostům poskytoval hostitel. A že tedy tento host nabízený oděv odmítl. Teologicky pak vysvětleno – odmítl nabízené odpuštění a milost. Problém tohoto výkladu je, že o hostinách v 1.století víme málo a zvyk, že by hostitel poskytoval slavnostní roucha, nemůžeme doložit. Zdá se ale, že na tom nezáleží. Ježíš to podává tak, že vhodný oděv zkrátka dostupný byl. A nejde ani o to, abychom hledali teologický výklad, co tím oděvem má být (dobré skutky nebo Bohem darovaná spravedlnost). Důraz je tu opět na volbu či postoj onoho hosta. Svým nenáležitým, neslavnostním oděvem dává najevo to, jak chce být vnímán. A také, jak se staví k celé svatbě. A jak se staví ke králi. Jestli je ta svatba jeho vnitřní prioritou. *J. Mrázek: Host... je pouze opatrnější variantou těch, kteří odmítli pozvání: přišel, ale svým oblečením dává najevo, co si o celé záležitosti myslí.* A když se ho král ptá, jak mohl vejít bez svatebního roucha, najednou mu dojde řeč. Mohl by to vysvětlit, ale nemá, jak. Mlčí.

Teprve teď král vynese soud. A je to král a nikdo jiný, kdo soud nad tím hostem vynáší. A cítíme z toho zřetelně atmosféru Posledního soudu. *C.S.Lewis: Na konci budou dva druhy lidí. Jedni ti, kteří Bohu řeknou: Bud' vůle tvá. A druzí ti, kterým Bůh řekne: bud' vůle tvá.* Onen host zde, je ten druhý případ: svým oděvem se distancuje od hostiny, proto je jeho

místo venku ve tmě, mimo svatební veselí, mimo království.

Mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán/vyvolen. Tímto jakýmsi aforismem Ježíš své podobenství končí. Vyvolený se pozná nejen tím, že dostane pozvání, ale že je přijme. A že celý svůj šat, šat svého života, dá proměnit, aby odpovídal slavnosti. S nebeským královstvím je to tak, říká Ježíš, jako s králem, který vystrojil svatbu. Tu svatbu je možné ignorovat. Nepřijmout pozvání. Anebo na svatbu jít, ale přesto na ni nebýt oblečen, přesto na ni jaksi vnitřně nepatřit. My všichni jsme byli pozváni na svatbu. Jak na to pozvání odpovíme? Co je pro nás nejdůležitější? Je to král a Jeho království? A obстоj ten šat, který máme, šat našeho života, před zrakem Pána hostiny? Jak obстоjíme?

Náš Pán, Ježíš Kristus, přišel, aby nás pozval na hostinu. Vykoupil nás svou obětí. Díky vzácné milosti nám byly odpuštěny hříchy a přijali jsme dar nového života. Života, který je věčný, nad nímž už nepanuje smrt. Proto, jak říká Pavel v Ef 4,22-24: *Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, obnovte se duchovním smýšlením, oblečte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy. Amen.*